

Markku Eestilä kok ym.

## **Lakialoite laiksi rikesakkorikkomuksista annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnalle

### **ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Tällä aloitteella vaaditaan roskaamiskiellon vähäisestä rikkomisesta seuraavan rikesakon kaksinkertaistamista 100 eurosta 200 euroon.

### **PERUSTELUT**

Ympäristön roskaaminen on kiellettyä, mutta silti ihmiset sortuvat roskaamaan. Jätelain 72 §:ssä todetaan: "Ympäristöön ei saa jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa (roskaamiskielto)."

Roskien heittämisessä kaduille, teiden varsille, puistoihin ja lähimetsiin on kyse välinpitämättömyydestä ja virheellisestä asenteesta luontoa ja luontoarvoja kohtaan. Pienen roskan heittäminen maahan ei ehkä yksilöstä tunnu suurelta ongelmalta, mutta kun roskaajia on enemmän, niin myös ongelman mittakaava muodostuu suureksi.

Roskaaminen vähentää yleistä siisteyttä ja viihtyisyyttä, mutta on haitallista myös monin muin tavoin. Kuten tiedettyä, ulkoinen järjestys luo sisäistä järjestystä. Kun esimerkiksi kaupunki pidetään siistinä ja sitä myös valvotaan, muuttuu ihmisten käyttäytyminen vastuullisempaan suuntaan. Tämä on nähtävissä niissä maissa, missä roskaamisen rangaistukset ovat kovat.

Kun Tunturi-Lapin luontokeskuksen reiteillä pidettiin korostuneesti siisteyttä yllä kunkin reitin ensimmäisellä kilometrillä, väheni roskaaminen myös reittien muilla osuuksilla. Tämä osoittaa sen, että ympäristön siisteyteen kannattaa panostaa, koska siisteys tavallaan kumuloituu.

Onkin kysyttävä, ovatko Suomen kaupungit riittävästi panostaneet roskaamisen ehkäisemiseen ja valvontaan? Onko kaduilla ja puistoissa riittävän isoja roska-astioita, joihin roskat oikeasti mahduttavat? Valvotaanko roskaamista vai katsotaanko sitä läpi sormien? Pitäisikö ainakin suuriin kaupunkeihin palkata "roskapoliiseja", jotka sekä valvoisivat yleistä järjestystä että sakottaisivat roskaajia?

## **Lakialoite LA 43/2020 vp**

On myös varsin yleistä, että kaupunkien lähiliikuntametsiä pidetään kaatopaikkoina. Tämä on todella törkeää välinpitämättömyyttä, johon on kaikin keinoin puututtava, myös rangaistuksia korottamalla.

Roskat säilyvät luonnossa pitkään, jopa vuosikymmeniä. Eläimille roskat ja metsään jätetyt pulot sekä piikkilangat voivat olla todella vaarallisia. Pikkulapset ja eläimet saattavat myös syödä kaduille ja luontoon lojumaan jätettyjä roskia. On varsin yleistä, että esimerkiksi koirat kieriskelevät luontoon heitettyjen tai jätettyjen biojätteiden päällä.

Roskaamisesta koituu myös merkittäviä kuluja kunnille, taloyhtiöille, yrityksille sekä kansalaisille. Varsinaista summaa on vaikea arvioida, sillä siivoamisessa on mukana useita eri tahoja, myös vapaaehtoisia. Siitä heille suuri kiitos! Suuntaviivaa kustannuksista antaa se, että esimerkiksi Helsingin kaupunki käyttää vuosittain noin 3,5 miljoonaa euroa pelkästään puistojen siivoukseen.

Perustuslain mukaisesti vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuri-perinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on myös pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Rikesakkorikkomuksista annetun lain 16 §:n mukaan roskaamiskiellon tahallisuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta tapahtuneesta vähäisestä rikkomisesta määrätään roskaajalle 100 euron rikesakko. Roskaaminen on kuitenkin niin yleistä, että on syytä lähettää vahvempaa viestiä siitä, että roskaaminen ei yksinkertaisesti ole sallittua eikä millään muotoa hyväksyttävää. Näin ollen roskaamiskiellon rikkomisesta määrättyä rikesakkoa olisi syytä korottaa 100 eurosta 200 euroon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## **Laki**

### **rikesakkorikkomuksista annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* rikesakkorikkomuksista annetun lain (986/2016) 16 § seuraavasti:

#### **16 §**

##### *Roskaamiskiellon vähäinen rikkominen*

Jätelain (646/2011) 72 §:ssä säädetyn roskaamiskiellon tahallisuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta tapahtuneesta vähäisestä rikkomisesta määrätään roskaajalle 200 euron rikesakko.

## **Lakialoite LA 43/2020 vp**

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

---

Helsingissä 22.9.2020

Markku Eestilä kok  
Saara-Sofia Sirén kok  
Sari Multala kok  
Pauli Kiuru kok